

Fødevarestyrelsen
Dyrevelfærd og Veterinærmedicin

Svar på anmodning om oplysninger i forbindelse med evaluering af heste loven - j.nr. 2012-15-299-02697

Susanne Elmholt

Koordinator for
myndighedsrådgivning

Dato: 31. maj 2012

Direkte tlf.: 8715 7685
E-mail:
Susanne.Elmholt@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 57607556

Side 1/6

DCA- Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug har fra Fødevarestyrelsen modtaget en anmodning om oplysninger om, hvordan hesteloven fungerer i praksis, og om der er behov for at foretage justeringer.

Samlet set finder vi, at der er behov for justeringer af lov om hold af heste på nedenstående områder:

1. Ny bestemmelse vedr. adgang til social kontakt
2. Loftshøjde og rumfang (§ 6)
3. Folingsbokse (§ 9)
4. Lysindfald (§ 14)
5. Antal heste på en fold (§ 16)
6. Motion og fri bevægelse (§ 17)
7. Foderration (§ 21)

Punkt 1, 3, 6 og 7 vurderes som værende af særlig betydning for hestens velfærd, hvor de øvrige punkter i højere grad bør justeres pga. uhensigtsmæssigheder under praktiske forhold. Behovet for justeringer og begrundelse for dette er i det følgende konkretiseret for hvert område.

Ad 1. Ny bestemmelse vedr. adgang til social kontakt

På baggrund af den tilgængelige viden bør alle heste sikres adgang til social kontakt. En revideret udgave af loven bør derfor indeholde et krav som tilgodeser dette, eksempelvis at ethvert hestehold skal bestå af mindst to heste. Alle heste, uanset alder, bør sikres mulighed for social kontakt til artsfæller af hensyn til normal adfærdsudvikling og velfærd. Social kontakt er et basalt behov for heste, hvorfor enkeltvis hold af heste kompromitterer hestevelværdien.

Vi skal gøre opmærksom på, at den videnskabelige dokumentation for den sociale kontakts betydning for hestes velfærd er omfattende (f.eks. Mal et al., 1991; Cooper et al., 2000; Christensen et al., 2002; Mills & Clarke, 2002; Søndergaard, 2003; Søndergaard & Halekoh, 2003; Søndergaard &

Ladewig, 2004; Mills, 2005; Visser et al., 2008; Søndergaard et al., 2011; Hartmann et al., 2012).

Ad 2. Loftshøjde og rumfang (§ 6)

Vi foreslår, at kravet til loftshøjde relateres til hestens højde på en kontinuerlig skala, dvs. stangmål ganget med en faktor. Bestemmelserne vedrørende loftshøjde, rumfang og pladskrav bør præciseres yderligere, eventuelt ved at også kravet til rumfang relateres til hestens størrelse.

Ad 3. Følingsbokse (§ 9, stk. 3)

Bestemmelsen i stk. 3 kan tolkes som, at hoppe og føl skal holdes isoleret den første måned efter foling. Isolation kan modvirke integration af hoppe og føl i en hesteflok og virke hæmmende på føllets adfærdsmæssige udvikling. Eksempelvis deltager føl allerede i de første leveuger i social leg med andre føl (Tyler, 1972; Crowell-Davis et al., 1987; Boyd, 1988; McDonnell & Poulin, 2002), og nye resultater peger på, at gruppeindhusning kan anvendes til hopper med føl (Komarkova et al., 2011). Vi anbefaler derfor, at formuleringen i § 9, stk. 3 præciseres, således at det fremgår, at det er et minimumskrav til boksstørrelse, snarere end krav om isolationsperiode i føllets første levetid.

Ad 4. Lysindfald (§ 14)

I den nuværende lov sikres ikke et minimum af lys til den enkelte hest. Det synes derfor mere relevant at fastsætte krav om minimum lysintensitet (lux) fra dagslys i dagtimerne, målt på hestens primære opholdssted.

Ad 5. Antal heste på en fold (§ 16, stk 2)

Der er intet dyrevelfærdsmæssigt problem i flokke større end 20 heste, såfremt arealet er passende. Formuleringen "En fold må ikke benyttes af mere end i alt 20 heste" bør slettes eller ændres til f.eks. "En fold af minimumsstørrelse må ikke benyttes af mere end i alt 20 heste".

Ad 6. Motion og fri bevægelse (§ 17)

Nye forskningsresultater peger på, at træning ikke kan erstatte fri bevægelse (Werhahn et al., 2011 og 2012a,b). Paragraffens indhold bør derfor overvejes, f.eks. således at alle heste sikres adgang til fri bevægelse.

Ad 7. Foderration (§ 21)

Det bør overvejes, om paragraffen kan uddybes i forhold til at definere 'tilstrækkelig tildeling'. Forskningsresultater viser en høj forekomst af mavesår i det nuværende hestehold i Danmark (Luthersson et al., 2009a; Malmkvist et al., 2012) og peger på en for lav tildeling af grovfoder som en årsag (Murray et al., 1996; McClure et al., 1999; Luthersson et al., 2009b). Heste har kontinuerlig produktion af mavesyre som følge af deres naturlige

ge ædeadfærd. Derfor kunne krav til kontinuerlig foderadgang/maksimal tomgangstid med fordel inkluderes for at mindske forekomsten af mavesår og forbedre hestens generelle velfærd.

Referencer

- Boyd, L.E., 1988. Ontogeny of behaviour in Przewalski horses. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 21, 41-69.
- Christensen, J.W., Ladewig, J., Søndergaard, E., Malmkvist, J., 2002. Effects of individual versus group stabling on social behaviour in domestic stallions. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 75, 233-248.
- Crowell-Davis, S.L., Houpt, K.A., Kane, L.C., 1987. Play development in Welsh pony (*Equus caballus*) foals. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 17, 119-31.
- Cooper, J.J., McDonald, L., Mills, D.S., 2000. The effect of increasing visual horizons on stereotypic weaving: implications for the social housing of stabled horses. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 69, 67-83.
- Hartmann, E., Søndergaard, E., Keeling, L.J., 2012. Keeping horses in groups: A review. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 136, 77-87.
- Komarkova, M., Bartosova, J., Dubcova, J., 2011. Effect of mares' dominance rank on suckling behaviour in the loose housed domestic horses. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 133, 54-59.
- Luthersson, N., Nielsen, K.H., Harris, P., Parkin, T.D.H., 2009a. The prevalence and anatomical distribution of equine gastric ulceration syndrome (EGUS) in 201 horses in Denmark. *E. Vet. J.* 41, 619-624.
- Luthersson, N., Nielsen, K.H., Harris, P., Parkin, T.D.H., 2009b. Risk factors associated with equine gastric ulceration syndrome (EGUS) in 201 horses in Denmark. *E Vet J* 41, 625-630.
- Mal, M.E., Friend, T.H., Lay, D.C., Vogelsang, S.G., Jenkins, O.C., 1991. Behavioural responses of mares to short-term confinement and social isolation. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 31, 13-24.
- Malmkvist, J., Poulsen, J.M., Luthersson, N., Palme, R., Christensen, J.W., Søndergaard, E., 2012. Behaviour and stress responses in horses with gastric ulceration. Manuscript indsendt til *E Vet J*.
- McClure, S.R., Glickman, L.T., Glickman, N.W., 1999. Prevalence of gastric ulcers in show horses. *JAVMA* 215, 1130-1133.
- McDonnell, S.M., Poulin, A., 2002. Equid play ethogram. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 78, 263-95.
- Mills, D.S., 2005. Repetitive movement problems in the horse. In: *The domestic horse: The evolution, development, and management of its behaviour*. Ed. by D.S. Mills & S.M. McDonnell. Cambridge University Press.
- Mills, D.S., Clarke, A., 2002. Housing, management and welfare. In: *The welfare of horses*. Ed. by N. Waran. Kluwer Academic Publishers.
- Murray, M.J., Eichorn, E.S., 1996. Effects of intermittent feed deprivation, intermittent feed deprivation with ranitidine administration, and stall confinement with ad libitum access to hay on gastric ulceration in horses. *Am. J. Vet. Res.* 57, 1599-1603.

- Søndergaard, E., 2003. The effect of social environment and handling on the behavioural and physical development of young horses. Ph.D. thesis. DIAS report no. 55.*
- Søndergaard, E., Halekoh, U., 2003. Young horses' reactions to humans in relation to handling and social environment. Appl. Anim. Behav. Sci. 84, 265-280.*
- Søndergaard, E., Ladewig, J., 2004. Group housing exerts a positive effect on the behaviour of young horses during training. Appl. Anim. Behav. Sci. 87, 105-118.*
- Søndergaard, E., Jensen, M.B., Nicol, C., 2011. Motivation for social contact in horses measured by operant conditioning. Appl. Anim. Behav. Sci. 132, 131-137.*
- Tyler, S.J., 1972. The behaviour and social organization of the New Forest ponies. Anim. Behav. Monograph, 5-6, 85-96.*
- Visser, E.K., Ellis, A.D., van Reenen, C.G., 2008. The effects of two different housing conditions on the welfare of young horses stabled for the first time. Appl. Anim. Behav. Sci. 114, 521-533.*
- Werhahn, H., Hessel, E.F., Van den Weghe, H.F.A., 2012b. Temporary Turnout for Free Exercise in Groups: Effects on the Behavior of Competition Horses Housed in Single Stalls. J. Equine Vet. Sci. 31, 417-425.*
- Werhahn, H., Hessel, E.F., Van den Weghe, H.F.A., 2012a. Competition Horses Housed in Single Stalls (I): Behavior and Activity Patterns during Free Exercise According to Its Configuration. J. Equine Vet. Sci. 32, 45-52.*
- Werhahn, H., Hessel, E.F., Van den Weghe, H.F.A., 2012b. Competition Horses Housed in Single Stalls (II): Effects of Free Exercise on the Behavior in the Stable, the Behavior during Training, and the Degree of Stress. J. Equine Vet. Sci. 32, 22-31.*

Vurderingen af hestelovens funktion er foretaget af seniorforsker Jens Malmkvist og adjunkt Janne Winther Christensen, begge fra Institut for Husdyrvidenskab.

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt
Seniorforsker, koordinator for myndighedsrådgivning
DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug

